

1. Van schroobak naar schroomolen.

(door Paul Braet)

De schroobak is een toestel dat reeds in de polderstreek voorkwam rond 1880, en dat het stroo tot stroohaksel of tot schroolingen sneed. Deze korte eindjes dienden als voeder voor de paarden. Het schrooien is een oude Nederlands woord en betekent: het schuin of dwars doorsnijden van stroo.

De schroobak is een langwerpige bak, van ongeveer 1 m lengte, 15 à 20 cm breedte en 15 à 20 cm hoogte. De voor- en achterzijde open, en het geheel rust op een onderstel van ongeveer 70 cm hoogte. Aande voorzijde is een gesmeed mes bevestigd dat via een as op en neer kan bewegen. Dit toestel werd gemaakt door de wagenmaker en de dorpsmid.

De werking:

Het stroo wordt in de bak gelegd, aan de voorzijde 4 à 6 cm uitstekend, het mes duwt men op en neer, zodat het stroo telkens gesneden wordt in kleine stukjes. Dit zijn de schroolingen.

2. De schroomolen.

Rond 1900 kwam er langzaam evolutie in het stroo snijden. Het mes werd vervangen door een jachtwiel, waarop twee messen bevestigd waren, die al draaiende het stroo snaden. Dit toestel werd aangedreven door een zwingel dat op het jachtwiel bevestigd was.

Later werd het onderstel in gietijzer gemaakt, met vooraan aan de bak een gietijzeren ingang, waar twee geribde cylinders het stroo aantrokken, en tussen deze cylinders persten, zodat het stroo vooraan verscheen op de gewenste lengte.

Dit alles werkte samen, met een mechanisme dat in werking trad, zodra het jachtwiel draaide. Om beurten kwam 't mes voorbij de opening om het stroo te snijden.

En verder ging de evolutie, de schroomolen werd aangedreven door de paardemanège. Dit nieuw mechanisme werd door de fabrieken gelanceerd langs de landbouwbladen. Hier volgt een tijding uit "De Landbode" van 1902:

De manège: "Het nieuwe toestel door de eigenaars zelf uitgevonden, overtreft al de hedendaegse machienen; zij werken zo licht, dat ene koe voldoende is om mede te werken; bovendien is het zo sterk dat men er drie à vier paarden mag aanspannen, door hunne ronde tanden koeren zij gemakkelijker uit, zij zijn vervaardigd zonder hout, op stalen poortrels, enkel de dessel van eik, en aldus berekend dat de trekdieren bijna recht en gans op het gemak mogen gaan. Zij zijn voorzien van een veiligheid, waardoor het onmogelijk is, dat de dessel de benen van de paarden rake en men alsoo mogelijke breuken ontkomt, dus onmisbaar voor landbouwers met jonge paarden.

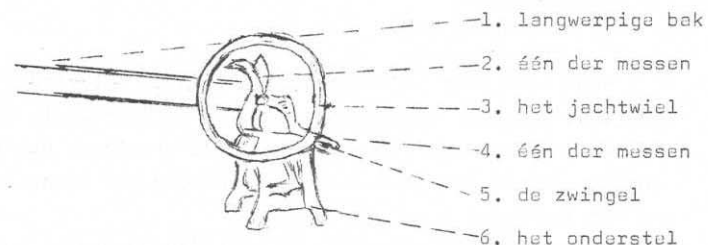
Ook kan men met deze manège andere landbouwmachienen op gang trekken.

B. GREGOIRE - VANDER SLYCKEN
Fabrikant van dorsmachienen, ijzer- en kopergieterij,
draaijerij, smederij en schrijnwerkerij.

Statie Schoonaarde te BERLAERE.

Wacht u van naarmakers en namaaksels."

DE SCHROOMOLEN

De evolutie van de schroomolens kunt u zien in het heemmuseum SINCFALA Knokke-Heist.

+++++